

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Krakowie

LKR.410.004.02.2018

P/18/080

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/18/080 – Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER w latach 2015-2018 r. ¹
Jednostka Przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontroler	Jerzy Baranek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/75/2018 z 09 kwietnia 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1)
Jednostka kontrolowana	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Między Dalinem a Gościbią” (Stowarzyszenie lub LGD)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Kazimierz Dąbrowski – Prezes (dowód: akta kontroli str. 2-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena i jej uzasadnienie

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie² dotychczasową realizację przez Stowarzyszenie zadań, związanych z realizacją strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (LSR), finansowaną ze środków publicznych, przeznaczonych na wdrażanie inicjatywy LEADER w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.

W ocenie NIK Stowarzyszenie było przygotowane do realizacji inicjatywy LEADER. W objętym kontrolą zakresie Stowarzyszenie realizowało w zasadniczej części zgodnie z warunkami umowy o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność nr 00029 6933-UM0610029/15 z dnia 12 maja 2016 r. zawartej z Województwem Małopolskim (umowa ramowa), zapewniając w szczególności:

- odpowiednie warunki lokalowe, sprzętowe oraz wykwalifikowaną kadrę do realizacji zadań, której umożliwiono podnoszenie kwalifikacji na szkoleniach związanych z realizowanymi zadaniami,
- bezpłatne doradztwo oraz swobodny i niedyskryminujący dostęp do członkostwa w LGD,
- prawidłowe przeprowadzanie postępowań w sprawie wyboru operacji realizujących cele LSR oraz bezpieczne przechowywanie dokumentacji z wyboru.

LGD ogłaszała nabory wniosków na wsparcie realizacji operacji w ramach LSR zgodnie z harmonogramem, co może przyczynić się do realizacji celów i wskaźników przewidzianych do osiągnięcia w latach 2016-2018. Na dzień 28 czerwca 2018 r. wykorzystano 2 641 400 zł, tj. 51,8% zaplanowanej kwoty. Na 5 wskaźników produktów, dwa zrealizowano w 100%, jeden w 46,7%, jeden w 17,1% i jednego nie zrealizowano w ogóle.

Stowarzyszenie prawidłowo rozdysponowało środki przeznaczone na inicjatywę LEADER, a wydatki finansowe ponoszone przez LGD w ramach poddziałania 19.4 „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji” mieściły się w katalogu określonym w art. 35 ust. 1 lit. d rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013³. Przy ich

¹ Kontrolą objęto przygotowanie do realizacji inicjatywy LEADER w ramach PROW 2014-2020, przestrzeganie umowy ramowej oraz efekty rozdysponowania środków przeznaczonych na inicjatywę LEADER w ramach PROW 2014-2020. Okres kontroli obejmował lata 2015-2018.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz

wydatkowaniu na wynajem lokalu na biuro stosowano zasadę gospodarności zawartą w art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły ograniczonego dostępu osób niepełnosprawnych ruchowo do doradztwa udzielanego przez LGD (z uwagi na bariery architektoniczne) oraz niezgodnego z przepisami przetwarzania danych osobowych. Jednakże nieprawidłowości te, w ocenie NIK, nie wpłynęły na realizację zadań związanych z LSR.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przygotowanie do realizacji inicjatywy LEADER

Opis stanu
faktycznego

1.1. Stowarzyszenie zostało wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego 1 września 2008 r. i swoim działaniem obejmowało obszar gminy Myślenice oraz Sułkowice, na którym mieszkało 57,7 tys. osób.

Celem Stowarzyszenia było m.in. opracowanie i wdrażanie strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność na swoim obszarze działania. Stowarzyszenie zostało warunkowo⁵ wybrane do realizacji LSR w ramach programu PROW, ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i 12 maja 2016 r. warunkowo zawarło z Województwem Małopolskim stosowną umowę ramową, która od jej zawarcia do dnia kontroli była pięciokrotnie zmieniana⁶. Zmian dokonywano na wniosek Stowarzyszenia oraz Zarządu Województwa Małopolskiego (ZW) i były one zgodne z § 10 ust. 1 umowy ramowej. Pierwszej zmiany dokonano 10 czerwca 2016 r. i uwzględniono w niej uwagi zawarte w ocenie wniosku przez ZW⁷.

(dowód: akta kontroli str. 2-7, 25-230, 406-418, 542-543)

1.2. Stowarzyszenie swoje biuro uruchomiło w 2009 r. i było zlokalizowane w prywatnym budynku w Myślenicach⁸. Na jego wyposażeniu były 4 komputery z dostępem do Internetu, telefon stacjonarny, meble biurowe⁹, drukarka oraz urządzenie wielofunkcyjne. Stowarzyszenie posiadało aktualne umowy na: najem lokalu, usługi internetowe, usługi telekomunikacyjne.

Biuro było czynne od poniedziałku do piątku, w godzinach od 7.30 do 15.00. Informacja o godzinach jego pracy była umieszczona na drzwiach wejściowych do budynku biura, materiałach informacyjnych oraz stronie internetowej Stowarzyszenia.

(dowód: akta kontroli str. 243-246, 296-318)

1.3. Stosownie do obowiązku zawartego w § 5 ust. 1 pkt 4 umowy ramowej LGD zobowiązana była zapewnić obecność przynajmniej jednego pracownika biura w godzinach pracy oraz umieścić w widocznym miejscu (w biurze) informacje o czasie pracy biura.

W każdym dniu roboczym w biurze Stowarzyszenia przebywał, co najmniej jeden pracownik¹⁰

(dowód: akta kontroli str. 243, 400-405)

---

uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z dnia 20 grudnia 2013 r., str. 320 ze zm.), dalej – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. .

⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 ze zm.

⁵ Minimalna liczba do wyboru LSR wynosiła 147 punktów (60% maksymalnej liczby punktów), LGD uzyskała 149 punktów.

⁶ Aneksem nr 1 z 10 czerwca 2016 r. dostosowano wskaźniki LSR do wysokości budżetu, aneksem nr 2 (brak daty podpisania) zmieniono brzmienia załączników do umowy, aneksem nr 3 z 12 czerwca 2017 r. dodano nowe uregulowania oraz zmieniono brzmienia niektórych zapisów w § 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 i 15, aneksem nr 4 z 26 stycznia 2018 r. doprecyzowano interpretację poszczególnych przedsięwzięć i wskaźników, które m.in. umożliwiają ogłoszenie projektów grantowych w obrębie tylko jednego wskaźnika (na niższą kwotę) oraz do Planu komunikacji wprowadzono dodatkowe działanie „Informacja na temat działalności LGD”, aneksem nr 5 z 27 kwietnia 2018 r. doprecyzowano katalog podmiotów uprawnionych do ubiegania się o wsparcie w ramach projektów grantowych oraz w Planie komunikacji wprowadzono dodatkowe wskaźniki i środki przekazu w punkcie „Aktywizacja mieszkańców i podmiotów działających na obszarze”.

⁷ W LSR zmiany dotyczyły:

- wielkości wskaźników: m.in. zmniejszenie liczby utworzonych miejsc pracy z 38 do 27, utworzeniu nowego przedsiębiorstwa z 20 do 15, liczby osób, które otrzymały wsparcie po uprzednim udzieleniu indywidualnego doradztwa (w biurze LGD) w zakresie ubiegania się o wsparcie na realizację LSR z 80 do 50 osób,
- budżetu LSR: środki finansowe na wsparcie finansowe dla prowadzących własną firmę lub chcących rozpocząć działalność gospodarczą zmniejszono z 3 000 tys. zł do 2 850 tys. zł, wdrażanie innowacji w przedsiębiorstwach zmniejszono z 600 tys. zł do 400 tys. zł, budowę i wyposażenie miejsc integracji, rekreacji, sportu i wypoczynku zwiększono z 450 tys. zł do 1 850 tys. zł.

⁸ Biuro zajmowało 4 pomieszczenia, w tym jedno socjalne.

⁹ Na wyposażeniu pomieszczeń biurowych było 5 biurek, 9 stołków, 2 szafy z płyty paździerzowej zamykane na klucz.

¹⁰ Ustalono na podstawie list obecności za kwiecień, maj, czerwiec, lipiec na 2017 r. oraz styczeń i kwiecień 2018 r.

1.4. W biurze zatrudnione były 4 osoby, tj.:

- prezes Stowarzyszenia - koordynator – zatrudniony na przedmiotowym stanowisku od 2 marca 2009 r. (pełny etat),
- członek Zarządu Stowarzyszenia – specjalista ds. projektów – zatrudniony na przedmiotowym stanowisku od 30 grudnia 2010 r (0,2 etatu),
- specjalista ds. księgowości i płac – zatrudniony na przedmiotowym stanowisku od 30 stycznia 2012 r. (pełny etat),
- osoba zatrudniona na umowę zlecenia – odpowiedzialna za promocję oraz współpracę Stowarzyszenia, w tym prowadzenie strony internetowej.

Wyżej wymienione osoby spełniały kryteria określone w załączniku nr 6 do umowy ramowej.

Wymiar zatrudnienia w biurze spełniał kryteria § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 października 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020¹¹.

W okresie objętym kontrolą ww. pracownicy uczestniczyli w szkoleniach organizowanych przez podmioty zewnętrzne, m.in. Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego w Krakowie (UMWM), Centrum Doradztwa Rolniczego w Braniewie¹², LGD „Beskid Gorlicki”¹³, Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Karniowicach¹⁴ oraz szkoleniach organizowanych przez Stowarzyszenie we własnym zakresie¹⁵.

Ponadto członkowie Rady Stowarzyszenia uczestniczyli w szkoleniach organizowanych przez LGD, m.in. w zakresie procedur oceny oraz wyboru projektów do finansowania w ramach LSR.

Szkolenia odbywały się zgodnie z harmonogramem stanowiącym załącznik do umowy ramowej.

(dowód: akta kontroli str. 183- 185, 232-241)

1.5. Zgodnie z § 5 pkt 5 umowy ramowej pracownicy biura LGD zobowiązani byli do bezpłatnego świadczenia doradztwa w zakresie przygotowania wniosków o przyznanie pomocy i wniosków o płatność na operacje realizujące cele LSR. Informacja o nieodpłatnym udzielaniu doradztwa oraz dniach i godzinach, w których jest ono udzielane była zamieszczona na drzwiach wejściowych do budynku biura, materiałach informacyjnych oraz stronie internetowej LGD (zakładka „Doradztwo”).

W dokumentacji Stowarzyszenia znajdowały się oświadczenia podpisane przez pracowników Stowarzyszenia, iż nie będą (w czasie trwania umowy o pracę na rzecz LGD) prowadzić odpłatnego doradztwa na rzecz podmiotów ubiegających się o wsparcie realizacji operacji w ramach LSR na lata 2014-2020 realizowanej przez Stowarzyszenie.

W latach 2016-2018 (do dnia 23 czerwca) Stowarzyszenie nie uzyskało przychodów z tytułu świadczenia doradztwa.

(dowód: akta kontroli str. 242, 546-547)

1.6. Stowarzyszenie zgodnie z § 5 pkt 6 umowy ramowej prowadziło w formie papierowej rejestr (na każdy rok oddzielny) udzielonego doradztwa. W rejestrze podawano datę udzielenia doradztwa, określenie podmiotu korzystającego z doradztwa (np. osoba fizyczna, działalność gospodarcza), imię i nazwisko korzystającego z doradztwa, nr telefonu kontaktowego, adres e-mailowy, zakres udzielonego doradztwa, nr wniosku, podpis osoby której udzielono doradztwa oraz podpis konsultanta udzielającego doradztwa. Od stycznia 2018 r. LGD wprowadziła kartę doradztwa, w której podawano m.in. informacje o beneficjencie (nazwisko i imię lub nazwę podmiotu, adres), o projekcie (tytuł wspieranego

¹¹ Dz. U. poz.1822.

¹² Między innymi: ABC działalności gospodarczej na obszarach wiejskich – zakładanie działalności gospodarczej i tworzenie biznesplanu oraz zarządzanie i finanse w przedsiębiorstwach zlokalizowanych na obszarach wiejskich (20 grudnia 2016 r., 3 stycznia 2017 r.), możliwość pozyskiwania środków finansowych na działalność prowadzoną przez zarejestrowane organizacje (3 grudnia 2016 r.), ocena formalna wniosków w ramach PROW na lata 2014-2020, ze szczególnym naciskiem na weryfikację biznesplanów i dokumentacji technicznej projektów inwestycyjnych.

¹³ Podstawy prawne wdrażania LSR oraz procedury wyboru i oceny operacji przyjęte w LGD (6 lutego 2017 r.).

¹⁴ Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER (26 stycznia 2017 r.).

¹⁵ Zasady wdrażania LSR w oparciu o PROW oraz kryteria oceny wniosków (29 grudnia 2016 r.).

projektu, nr działania/poddziałania), w zakresie doradztwa, nazwisko osoby udzielającej doradztwa oraz datę kiedy doradztwo zostało udzielone.

(dowód: akta kontroli str. 246-248)

1.7. W latach 2016-2018 (do 24 kwietnia) LGD z usług doradczych skorzystało ogółem 616 osób/podmiotów (odpowiednio 311, 268 oraz 37), z których:

- 33 złożyły wnioski o przyznanie pomocy (wszystkie w 2017 r.¹⁶), z czego w 19 przypadkach wnioski wymagały uzupełnienia poprzez złożenie dodatkowych dokumentów lub wyjaśnień¹⁷,
- w 11 przypadkach wnioski zostały pozytywnie ocenione przez Radę i zostały wybrane do dofinansowania.

Z raportów monitoringu LSR – sporządzonych na podstawie ankiet monitorujących pozyskanych w 2016 r. (117) i 2017 r. (89) – wynikało m.in., że ankietowani pozytywnie ocenili świadczone przez LGD doradztwo¹⁸.

(dowód: akta kontroli str. 323-337, 250)

1.8. Stosownie do postanowień § 5 ust. 1 pkt 27 umowy ramowej Stowarzyszenie opracowało na dany rok harmonogram realizacji planu komunikacji oraz jego aktualizacje, które przesłało do UMWM. Harmonogram realizacji planu komunikacji na:

- 2016 r. przesłało 8 lipca 2016 r.¹⁹, a jego zmiany: 2 sierpnia, 2 września 2016;
- 2017 r. przesłało 29 listopada 2016 r., a jego zmiany: 20 grudnia 2016 r., 7 lutego, 10 sierpnia, 13 listopada, 13 grudnia 2017 r.;
- 2018 r. przesłało 30 listopada 2017 r., a jego zmianę 22 grudnia 2017 r.

Zmiany zostały dokonane na wniosek UMWM oraz wynikały z aktualnych potrzeb²⁰.

W dniu 22 lutego 2018 r. LGD przeprowadziła warsztaty refleksyjne, w których uczestniczyli członkowie władz LGD, pracownicy biura, członkowie LGD mieszkańcy obszaru objętego LSR (3 osoby). W sprawozdaniu z warsztatów podano m.in., że:

- główną przyczyną odstępstw od założonych planów jest częste wprowadzanie zmian w przepisach dotyczących PROW 2014-2020, które powodują zmiany w procedurze oceny wniosków, a tym samym wstrzymują ogłaszanie naborów wniosków,
- jakość składanych wniosków jest zadawalająca, najwięcej problemów występuje w częściach finansowych,
- wnioski składane do LGD powinny być wcześniej kilkakrotnie konsultowane z pracownikami biura - pozwalają one wyeliminować podstawowe błędy, które mogą wpłynąć na ocenę wniosku,
- stosowane przez LGD kryteria wyboru wniosków spełniają swoją rolę w stopniu zadawalającym. Kryteria odnoszące się do innowacyjności i ochrony środowiska są za każdym razem problematyczne, w sytuacjach kiedy wnioskodawcy w opisach operacji wyolbrzymiają zastosowane przez siebie rozwiązania,
- istotnym problemem jest przewlekłość postępowań,
- aby podnieść jakość składanych wniosków biuro będzie prowadzić działania animacyjne, informacyjno-promocyjne oraz doradcze.

(dowód: akta kontroli str. 262-263, 347, 356-358, 548-549)

1.9. Stowarzyszenie rozpowszechniało zgodnie z planem komunikacji na dany rok informacje o zasadach przyznawania pomocy na realizację operacji w ramach LSR. Stosowne informacje zamieszczano na stronie internetowej Stowarzyszenia oraz materiałach informacyjnych rozpowszechnianych wśród mieszkańców na obszarze

¹⁶ W 2016 r. i 2018 r. (do 24 kwietnia) LGD nie prowadziła naborów.

¹⁷ Według informacji przekazanych przez UMWM.

¹⁸ Przydatność uzyskanych informacji w skali od 0 do 6 w 2016 r. na 5 oceniło 34 ankietowanych (29,3%), na 6 oceniło 79 ankietowanych (68,1%), w 2017 r. odpowiednio 58,4% i 35%.

¹⁹ W przypadku pierwszego roku realizacji LSR harmonogram realizacji planu komunikacji przekazuje się w terminie 60 dni od zawarcia umowy.

²⁰ Pismo z 19 lipca 2016 r. – harmonogram uzupełniono o terminy szkoleń w ramach kampanii informacyjnej nt. zasad oceniania wyboru operacji przez LGD, kalkulację kosztów kampanii informacyjnej oraz uszczegółowiono zakres działań związanych z narzędziami komunikacyjnymi; pismo z 13 grudnia 2016 r. - uzupełniono m.in. o działania komunikacyjne wobec wnioskodawców, planowaną ilość wydrukowania i rozwieszenia plakatów o głównych założeniach LSR oraz ilości zebrania ankiet po doradztwie, szkoleniu; pismo z 6 grudnia 2017 r. – ujednolicono zapisy w harmonogramie.

działania LGD²¹. Stowarzyszenie osiągnęło zakładane w planie komunikacji efekty i wskaźniki²².

(dowód: akta kontroli str. 264-318)

1.10. W okresie objętym kontrolą Stowarzyszenie przeprowadziło ewaluację efektywności pracy biura oraz udzielanego doradztwa.

Źródłem danych o efektywności pracy biura i efektywności promocji i aktywizacji społeczności lokalnej były badania ankietowe prowadzone wśród osób zgłaszających się po doradztwo, uczestniczących w spotkaniach informacyjno-konsultacyjnych oraz ankiety przesłane drogą e-mailową (Stowarzyszenie na swojej stronie internetowej zamieściło stosowną ankietę). Ankieta obejmowała ocenę pracy doradcy (uprzejmość dla klientów, znajomość tematu, poziom wiedzy, przydatność informacji uzyskanych od doradcy oraz stopień satysfakcji z udzielonego doradztwa) oraz funkcjonowania biura (pozytywna i negatywna strona biura oraz uwagi i sugestie na temat jego funkcjonowania). Uzyskane wyniki²³ wskazały na zadowolenie uczestników z usług doradczych oraz pracy biura.

W 2016 dokonano 34 003 odsłon strony internetowej Stowarzyszenia, w 2017 r. – 20 906 i 13 976 w 2018 r. (do 3 kwietnia). Najczęściej odwiedzaną stroną była ogólna strona internetowa Stowarzyszenia.

(dowód: akta kontroli str. 319-337, 396-398)

Stowarzyszenie nie prowadziło i nie zlecało przeprowadzenia badań dotyczących rozpoznawalności LGD.

Prezes wyjaśnił, że LGD jest rozpoznawalna poprzez przekazywanie informacji o działalności Stowarzyszenia na zebraniach wiejskich, organizowanie konkursów wśród uczniów szkół zlokalizowanych na obszarze działania (konkurs fotograficzny oraz cykl rozmowa wnuka z dziadkiem), zamieszczanie informacji na tablicach ogłoszeniowych oraz lokalnej internetowej telewizji.

(dowód: akta kontroli str. 549-550, 556-557)

1.11. Stowarzyszenie zapewniło swobodny i niedyskryminujący dostęp do członkostwa w LGD. Zgodnie z § 13 Statutu członkiem Stowarzyszenia mogła być:

- osoba fizyczna, która była osobą pełnoletnią, przedsiębiorcą (w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej) lub rolnikiem prowadzącym osobiście i na własny rachunek działalność rolniczą lub gospodarstwo agroturystyczne, była reprezentantem niesformalizowanych grup społecznych lub Rad Sołeckich na podstawie rekomendacji pisemnych wszystkich jej członków oraz mieszkała na obszarze LGD oraz złożyła deklarację członkowską;
- osoba prawna, w tym jednostka samorządu terytorialnego (z wyłączeniem województwa), która przedstawiła uchwałę organu uprawnionego do podejmowania takich decyzji i wskaże swojego reprezentanta w LGD.

Nabycie i utrata²⁴ członkostwa w Stowarzyszeniu następowało na podstawie uchwały Zarządu Stowarzyszenia.

(dowód: akta kontroli str. 8-12)

W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 maja 2018 r. na członków Stowarzyszenia przyjęto 16 podmiotów (w tym 2 podmioty od zawarcia umowy ramowej)²⁵, z tego 11 w terminie do

²¹ Materiały informacyjne rozdawano na spotkaniach informacyjnych, szkoleniach, w czasie doradztwa oraz zamieszczano na plakatach rozwieszanych na tablicach informacyjnych w miejscowościach gminy Myślenice i Sułkowice.

²² Np. w 2017 r. zaplanowano m.in.:

- 100 doradztw, udzielono 300,
- 13 spotkań z mieszkańcami obszaru LGD i odbyło się 13,
- wydano album „Smak Ziemi Myślenickiej” w nakładzie 1 000 egz.

²³ W 2016 r. wpłynęło 117 ankiet, 2017 r. - 89.

²⁴ Utrata członkostwa zwyczajnego następowało przez:

- rezygnację pisemną złożoną na ręce Zarządu,
- wykluczenie przez Zarząd Stowarzyszenia w drodze uchwały (m.in. za działalność niezgodną ze Statutem lub uchwałami władz Stowarzyszenia, za działanie na szkodę Stowarzyszenia, pozbawienie praw publicznych prawomocnym wyrokiem sądu, nieopłacenie składek lub wstrzymania zadeklarowanego wsparcia przez okres 6 miesięcy - po uprzednim upomnieniu, braku udziału w dwóch kolejnych Walnych Zebraniach),
- śmierć członka Stowarzyszenia będącego osobą fizyczną lub utratę osobowości prawnej przez członka Stowarzyszenia.

²⁵ Podmioty na członków LGD były przyjmowane na najbliższych posiedzeniach Zarządu, licząc od złożenia deklaracji.

10 dni od złożenia deklaracji, 2 podmioty w terminie do 20 dni, jeden w terminie 3 miesięcy i jeden w terminie 9 miesięcy²⁶.

Prezes wyjaśnił, że po złożeniu 23 lutego 2017 r. przez Ochotniczą Straż Pożarną wniosku o przyjęcie na członka LGD i przeanalizowaniu złożonych dokumentów powzięto wątpliwości, czy OSP, na podstawie decyzji Zarządu OSP (bez umocowania Zebrania Walnego Członków OSP) może ubiegać się o członkostwo w LGD. W dniu 29 marca 2017 r. podjęto działania celem wyjaśnienia wątpliwości. OSP dopiero 19 października 2017 r. przedłożyło Statut i 30 listopada 2017 r. zostało przyjęte w poczet członków LGD.

(dowód: akta kontroli str. 251, 553, 558)

1.12. Organem decyzyjnym LGD była Rada, do której kompetencji należał m.in. wybór operacji, które będą realizowane w ramach LSR oraz ustalanie kwoty wsparcia. Zgodnie z postanowieniami Statutu Stowarzyszenia:

- w § 15 ust. 2 pkt 1 Statutu Stowarzyszenia, każdy członek zwyczajny LGD miał prawo wybierać i być wybierany do LGD;
- w § 20, do kompetencji Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia należało m.in. ustalanie liczby członków Zarządu, Rady i Komisji Rewizyjnej oraz wybór i odwoływanie członków tych organów.

W dniu 14 stycznia 2015 r. Walne Zebranie Członków dokonało wyboru pięciu członków Zarządu Stowarzyszenia oraz 3 członków Komisji Rewizyjnej, a w dniu 28 grudnia 2015 r. dokonało wyboru 9 członków Rady Stowarzyszenia.

Kandydaci zostali zgłoszeni przez członków Stowarzyszenia, a ich liczba odpowiadała liczbie osób w poszczególnych organach.

Żaden z członków Rady nie był równocześnie członkiem organu kontroli wewnętrznej, Zarządu lub pracownikiem LGD.

(akta kontroli str. 252-261)

1.13. Stowarzyszenie stosownie do postanowień § 5 ust. 1 pkt 18 umowy ramowej nie zatrudniało na podstawie umów o pracę i umów cywilno-prawnych podmiotów, których przedmiotem było wykonywanie obowiązków związanych z funkcjonowaniem biura, osób świadczących odpłatnie doradztwo na rzecz podmiotów ubiegających się o wsparcie realizacji operacji w ramach LSR lub będących członkami organu decyzyjnego doradztwa.

(dowód: akta kontroli str. 251-261, 544-545)

1.14. Stowarzyszenie posiadało dokument pn. Polityka Bezpieczeństwa Przetwarzania danych osobowych, w którym określono m.in. osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo danych osobowych, obszar przetwarzania danych osobowych (wykaz budynków, pomieszczeń), wykaz zbiorów danych osobowych i programów komputerowych zastosowanych do ich przetwarzania, opis struktury zbiorów oraz środki techniczne i organizacyjne niezbędne do zapewnienia poufności, integralności i rozliczalności przetwarzanych danych. Zgodnie z procedurą każdy z pracowników biura, członków Zarządu oraz Rady posiadał upoważnienie do przetwarzania danych osobowych w Stowarzyszeniu, w którym określono nazwy zbiorów danych osobowych, które mógł przetwarzać oraz sposób ich przetwarzania. członkowie władz Stowarzyszenia oraz pracownicy biura zostali zapoznani z „Instrukcją zarządzania systemem informatycznym” oraz „Polityką bezpieczeństwa informacji i przetwarzania danych osobowych”.

(dowód: akta kontroli str. 359-381)

Dokumentacja związana z wyborem operacji była przechowywana w biurze Stowarzyszenia, w szafach z płyty paździerzowej zamykanych na klucz. Biuro nie posiadało dodatkowych zabezpieczeń przed włamaniem.

(dowód: akta kontroli str. 243-245)

Stowarzyszenie nie przeprowadziło audytu przygotowawczego oraz nie podjęło działań w celu uzyskania stosownych certyfikatów i znaków jakości potwierdzających właściwe zabezpieczenie danych osobowych.

²⁶ Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych „Roża” wniosek złożyło 27 kwietnia 2016 r. a na członka zostało przyjęte 26 lipca 2016 r., Ochotnicza Straż Pożarna z Jawomika wniosek złożyła 23 lutego 2017 r., na członka została przyjęta 30 listopada 2017 r.

Prezes wyjaśnił, że podjęto działania w celu wyłonienia wykonawcy do zidentyfikowania problemu związanego z ochroną danych osobowych. W ramach zlecenia będzie wykonany audyt bezpieczeństwa i ochrony danych. Na jego podstawie zostaną podjęte działania, celem dostosowania się do nowych przepisów.

(dowód: akta kontroli str. 558)

W dniu 7 listopada 2017 r. Stowarzyszenie zgłosiło do rejestracji Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych zbiory danych, które będą przetwarzane i przechowywane w LGD. Dane na komputerach chronione były przy pomocy programu antywirusowego ESET.

(dowód: akta kontroli str. 382-394)

1.15. Stowarzyszenie dokumentację dotyczącą wyboru i realizacji LSR przechowywało w siedzibie biura, o czym 10 czerwca 2016 r., poinformowało UMWM.

(dowód: akta kontroli str. 243-245, 393)

1.16. Do 20 czerwca 2018 r. Komitet Monitorujący PROW nie występował do LGD o przekazywanie informacji dotyczącej realizacji LSR oraz przekazywania środków przez agencję płatniczą w odniesieniu do zapewnienia właściwej obsługi i monitorowania postępowania w sprawie wyboru operacji finansowych.

Prezes Stowarzyszenia wchodzi w skład grupy roboczej do spraw Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich (KSOW). W wyjaśnieniu podał on m.in., że uczestniczy:

- w ustalaniu kwot na poszczególne działania w danym roku oraz opiniowaniu i przyjmowaniu list rankingowych operacji złożonych do realizacji w ramach naboru dla partnerów KSOW,
- bierze udział w posiedzeniach grupy regionalnej KSOW.

(dowód: akta kontroli str. 550-557)

1.17. Z wyjaśnień Prezesa wynika m.in.:

- że główną barierą w realizacji zadań związanych z wdrażaniem działania LEADER jest m.in.:
  - nadmiernie rozbudowane, niezrozumiałe i ciągle zmieniające się przepisy dotyczące PROW, które niejednokrotnie są sprzeczne z przepisami obowiązującymi w Polsce;
  - nadmiernie rozbudowana dokumentacja aplikacyjna w stosunku do innych programów UE oraz w stosunku innych krajów UE, gdzie jest ona uproszczona;
- utrudnienia we współpracy pomiędzy LGD a ZW:
  - niedotrzymywanie terminów oceny wniosków przez UMWM, co skutkuje opóźnieniem w podpisywaniu umów z beneficjentami, a niejednokrotnie pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia z powodu upływu 6 miesięcy od przekazania wniosku do UMWM;
  - nie informowanie LGD o zawartych umowach z beneficjentami.

(dowód: akta kontroli str. 550, 554-555)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowości polegające na:

1. Ograniczeniu dostępności osób niepełnosprawnych ruchowo do doradztwa z uwagi na barierę architektoniczną utrudniającą osobie niepełnosprawnej ruchowo wejście do pomieszczeń biurowych Stowarzyszenia i punktu konsultacyjnego²⁷ oraz brak informacji na stronie internetowej LGD, o sposobie kontaktu osób niepełnosprawnych ruchowo z pracownikami biura. Pomieszczenia biurowe LGD były zlokalizowane na półpiętrze z brakiem podjazdu dla wózka inwalidzkiego, domofonu lub innego urządzenia przywołującego pracownika biura.

Zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020²⁸ właściwa instytucja zapewnia wnioskodawcom równy dostęp do informacji o warunkach i sposobie wyboru projektów do dofinansowania.

Ustalone
nieprawidłowości

²⁷ Punkt konsultacyjny w Sułkowicach mieści się w budynku zlokalizowanym obok budynku Urzędu Miasta Sułkowice, który nie posiada barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych ruchowo.

²⁸ Dz. U. z 2017 r. poz. 1460 ze zm.

W Regulaminie doradztwa świadczonego przez pracowników biura LGD w ramach poddziałania „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji” PROW wskazano, że doradztwo odbywa się w biurze LGD zlokalizowanym w Myślenicach (ul. Słowackiego 28) oraz w Sułkowicach (ul. Rynek 6) i może mieć formę doradztwa indywidualnego lub grupowego. Doradztwo odbywa się w godzinach pracy biura. W uzasadnionych przypadkach może także odbywać się w innych terminach i godzinach (część IV, punkt 1 i 2).

W toku niniejszej kontroli, na stronie internetowej LGD zamieszczono stosowną informację o sposobie kontaktu osoby niepełnosprawnej z pracownikami biura oraz zamontowano przed wejściem do budynku sygnalizator dźwiękowy połączony z pomieszczeniem, w którym pracowali pracownicy LGD.

Prezes wyjaśnił, że przez przeoczenie nie zawarto w materiałach informacyjnych oraz stronie internetowej Stowarzyszenia informacji dla osób niepełnosprawnych ruchowo o sposobie kontaktu z pracownikami biura celem udzielenia porady. Do chwili obecnej nie było przypadku zgłoszenia się osoby niepełnosprawnej po doradztwo

(dowód: akta kontroli str. 243-245, 538-541, 560)

2. Niezgodnym z przepisami przetwarzaniu danych osobowych uzyskanych przez Stowarzyszenie w naborach wniosków o finansowanie w maju, czerwcu i lipcu 2017 r., gdyż zgłoszenie zbiorów danych do rejestracji przesłało do Generalnego Inspektora Danych Osobowych (GIODO) 7 listopada 2017 r.

Artykuł 40 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych²⁹ nakłada na administratora danych osobowych obowiązek zgłoszenia GIODO zbioru danych do rejestracji.

Wprawdzie art. 40 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych nie określa momentu, w którym dokonać należy zgłoszenia zbioru do rejestracji, to jednak w ocenie NIK nie było dopuszczalne rozpoczęcie przetwarzania danych osobowych przed dokonaniem zgłoszenia zbioru danych. Dopiero zgłoszenie daje podstawę do legalnego przetwarzania danych. Zgodnie bowiem z art. 46 ust. 1 przywołanej powyżej ustawy administrator danych mógł rozpocząć ich przetwarzanie w zbiorze danych po zgłoszeniu tego zbioru GIODO, chyba że ustawa zwalniała go z tego obowiązku.

Prezes wyjaśnił, że z uwagi na trudności oraz wątpliwości związane z wdrożeniem PROW na nowy okres aplikacyjny 2014-2020 nie zwrócono szczególnej uwagi na GIODO. Z informacji uzyskanej od prawników wynikało, że LGD nie była zobligowana ustawą do poinformowania GIODO o zbiorach danych osobowych, które będą przetwarzane. W 2017 r. po kolejnych konsultacjach z UMWM podjęto decyzję o zgłoszeniu zbiorów danych osobowych, które są przetwarzane do rejestracji. UMWM w toku kontroli LGD w 2017 r. nie uznał opóźnienia zgłoszenia do rejestracji zbioru danych za nieprawidłowość.

(dowód: akta kontroli str. 419-446, 553, 560)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

LGD w swoich uregulowaniach wewnętrznych dotyczących polityki bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych nie zawarła uregulowań dotyczących postępowania w przypadku naruszenia ochrony danych osobowych. W toku kontroli Zarząd Stowarzyszenia opracował i przyjął do stosowania instrukcję postępowania w sytuacji naruszenia ochrony danych osobowych.

Prezes wyjaśnił, że przygotowując przepisy wewnętrzne w zakresie ochrony danych osobowych przeoczono uregulowania dotyczące sposobu postępowania na wypadek naruszenia ochrony danych osobowych. Do chwili obecnej nie wystąpiły takie przypadki.

(dowód: akta kontroli str. 359-392, 558)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie przygotowanie Stowarzyszenia do realizacji inicjatywy LEADER w ramach PROW. LGD zapewniła:

- odpowiednie warunki lokalowe, sprzętowe oraz wykwalifikowaną kadrę do realizacji zadań, której umożliwiono podnoszenie kwalifikacji na szkoleniach związanych z realizowanymi zadaniami,

²⁹ Dz. U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.

- bezpłatne doradztwo i jego ewidencję oraz swobodny i niedyskryminujący dostęp do członkostwa w LGD,
- rozpowszechnianie stosownych informacji o zasadach przyznawania pomocy na realizację operacji w ramach LSR oraz zagwarantowało bezpieczne przechowywanie dokumentacji związanej z wyborem operacji.

W ocenie NIK, stwierdzone nieprawidłowości dotyczące ograniczonego dostępu osób niepełnosprawnych ruchowo do doradztwa udzielanego przez LGD (z uwagi na bariery architektoniczne) oraz niezgodnego z przepisami przetwarzania danych osobowych, nie wpłynęły na realizację zadań związanych z LSR.

2. Przestrzeganie postanowień umowy ramowej

2.1. Stosownie do postanowień § 5 ust. 1 pkt 23c umowy ramowej Stowarzyszenie sporządziło i przesłało do UMWM sprawozdanie roczne z realizacji LSR za 2016 r. – 20 października 2017 r., tj. w terminie wskazanym przez ten Urząd, a za 2017 r. – 28 lutego 2018 r., tj. zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 25 umowy. Po ich przedłożeniu, ZW do dnia zakończenia kontroli nie wydał żadnych zaleceń. Sprawozdania zostały sporządzone zgodnie z objaśnieniami stanowiącymi załącznik nr 2 do wytycznych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi nr 5/3/2017 z dnia 18 sierpnia 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 338-358)

2.2. LGD w ramach realizacji umowy ramowej od jej zawarcia (12 maja 2016 r.) do dnia 31 marca 2018 r. przeprowadziło 5 naborów.

(dowód: akta kontroli str. 443-445.)

Kontrolą objęto dwa nabory, tj.:

- nabór nr 1 w ramach przedsięwzięcia 1.1.1. „Wsparcie finansowe dla prowadzących własną firmę lub chcących rozpocząć działalność gospodarczą”; limit dostępnych środków finansowych na wsparcie operacji w ramach naboru – 1 350 000 zł (15 operacji – podjęcie działalności);
- nabór nr 2 w ramach przedsięwzięcia 1.1.1 „Wsparcie finansowe dla prowadzących własną firmę lub chcących rozpocząć działalność gospodarczą”; limit dostępnych środków – 1 500 000 zł (10 operacji – rozwój istniejącego przedsiębiorstwa) oraz termin naborów został zaakceptowany przez UMWM.

Ogłoszenia o ww. naborach zostały opublikowane na stronie internetowej Stowarzyszenia oraz tablicy ogłoszeń z zachowaniem terminów określonych w art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności³⁰ (ustawa o RLKS). Ogłoszenia zawierały informacje wymagane przez art. 19 ust. 3 ustawy o RLKS.

W naborze 1/2017 złożono 22 wnioski na łączną kwotę wsparcia 1 980 000 zł, tj. 146,7% limitu w ramach naboru. Wśród wnioskodawców było 3 członków LGD oraz jedna osoba bliska dla pracownika biura. Do finansowania Rada wybrała 18 wniosków (w tym wnioski członków LGD i osoby bliskiej) na łączną kwotę 1 620 000 zł, tj. 120,0% limitu w ramach naboru. W limicie nie mieściły się 3 wnioski na kwotę 270 000 zł.

W naborze 2/2017 złożono 19 wniosków na łączną kwotę wsparcia 2 341 800 zł, tj. 156,1% limitu w ramach naboru. Wśród wnioskodawców był 1 członek władz LGD oraz 2 członków LGD. Do finansowania Rada wybrała 12 wniosków (w tym wniosek członka władz i członków LGD) na łączną kwotę 1 606 200 zł, tj. 107,10% limitu w ramach naboru. W limicie nie mieścił się jeden wniosek na kwotę 149 000 zł.

Kontrola wykazała, że LGD przeprowadzając powyższe postępowania:

- 1) stosowała postanowienia art. 21-23 ustawy RLKS, tj. m.in.:
  - w terminie 45 dni od dnia następującego po ostatnim dniu terminu składania wniosków o udzielenie wsparcia dokonała oceny zgodności operacji z LSR, wybrała operacje oraz ustaliła kwotę wsparcia;
  - przekazała podmiotom ubiegającym się o wsparcie pisemną informację o wyniku oceny zgodności operacji z LSR i wyniku wyboru, w tym oceny w zakresie spełniania przez jego operację kryteriów wyboru wraz z uzasadnieniem oceny i podaniem liczby punktów otrzymanych przez operację. W przypadku, gdy operacja uzyskała

³⁰ Dz. U. z 2018 r. poz. 140.

- negatywną ocenę zgodności z LSR lub nie uzyskała minimalnej liczby punktów w piśmie zawarto pouczenie o możliwości wniesienia protestu;
  - zamieściła na swojej stronie internetowej listę operacji zgodnych z LSR oraz listę operacji wybranych, ze wskazaniem, które z operacji mieszczą się w limicie środków wskazanym w ogłoszeniu o naborze tych wniosków;
  - w przypadku wniesienia protestu poinformowała niezwłocznie ZW;
- 2) stosowała wytyczne Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi nr 1/1/2015 w sprawie jednolitego i prawidłowego wykonywania przez lokalne grupy działania zadań związanych z realizacją LSR w ramach działania, tj. zapewniła na poziomie wyboru operacji, aby władza publiczna, ani żadna z grup interesu nie posiadała więcej niż 49% praw głosu;
  - 3) właściwie stosowała procedury oceny i wyboru operacji oraz kryteria wyboru tych operacji.

Wybrane do dofinansowania operacje i ich wnioskodawcy spełniali wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020³¹ (rozporządzenie w sprawie wsparcia operacji).

Na etapie oceny wniosków przez członków Rady LGD, żaden z jej członków nie zgłosił swojego wykluczenia z uwagi m.in. na powiązania z wnioskodawcą (rodzinne, służbowe)

(dowód: akta kontroli str. 419-438)

W okresie objętym kontrolą na 4 wniesione i rozpatrzone protesty, w 2 przypadkach protest uznano za zasadny a w 2 przypadkach został odrzucony.

(dowód: akta kontroli str. 450-451)

Kontrola protestów wykazała, że w przypadku:

- wniosku 1/2017/1 Rada nie przyznała punktów za kryterium „Okres i miejsce zamieszkania lub siedziba Wnioskodawcy na obszarze LGD”. Samorząd Województwa Małopolskiego (SWM) nie uwzględnił protestu. Uznał, że wnioskodawca nie przedstawił wystarczających dokumentów, że jest mieszkańcem obszaru LGD przez co najmniej 2 lata;
- wniosku 1/2017/17 Rada nie przyznała punktów za 5 kryteriów³². SWM nie uwzględnił protestu. Uznał m.in., że:
  - planowane przedsięwzięcia mają przede wszystkim na celu promowanie produktu firmy i podniesienie świadomości bezpieczeństwa;
  - wnioskodawca nie przedstawił dokumentów potwierdzających, iż działania mają na celu ochronę i promocję ochrony środowiska lub przeciwdziałanie zmianom klimatu;
  - proponowana technika nadruku nie jest innowacyjna, gdyż na obszarze LGD istnieją już firmy wykorzystujące przy nadrukach zjawisko sublimacji;
- wniosku 2/2017/17 Rada nie przyznała punktów za 4 kryteria³³. SWM w przypadku kryterium „Zaspokojenie potrzeb określonych w LSR ze względu na dostęp do rynku pracy” uznał protest za zasadny (w pozostałych 3 uznał za bezzasadny) i przekazał sprawę w celu przeprowadzenia ponownej oceny. Rada dokonała ponownej oceny wnioski i przyznała stosowne punkty. Operacja po przyznaniu punktów nadal nie mieściła się w limicie środków przewidzianych w naborze;
- wniosku 3/2017/2 Rada uznała, że operacja nie jest zgodna z LSR (zakup koparki z wiertnicą nie jest działaniem innowacyjnym). SWM uznał protest za zasadny. Rada dokonała ponownej oceny wniosku i uznała, że operacja mieści się w limicie środków przewidzianych w naborze i została wybrana do dofinansowania.

(dowód: akta kontroli str. 454-494)

³¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 772 ze zm.

³² 1. „Wykorzystanie lub działanie na rzecz lokalnego dziedzictwa kulturowego, historycznego, przyrodniczego, krzewienia kultury fizycznej oraz rekreacji” 2. „Ochrona i promocja ochrony środowiska lub przeciwdziałanie zmianom klimatu” 3. „Operacja ma innowacyjny charakter dla obszaru” 4. „Czas realizacji operacji” 5. „Przedmiot realizacji operacji”.

³³ 1. „Wykorzystanie lub działanie na rzecz lokalnego dziedzictwa kulturowego, historycznego, przyrodniczego, krzewienia kultury fizycznej oraz rekreacji” 2. „Ochrona i promocja ochrony środowiska lub przeciwdziałanie zmianom klimatu” 3. „Zaspokojenie potrzeb określonych w LSR ze względu na dostęp do rynku pracy” 4. „Wpływ na rozwój obszaru”.

2.3. Kontrola dokumentacji z naborów P-1/2017 i P-22017 wykazała, że LGD wraz z wnioskami przekazywała ZW m.in. listę operacji zgodnych z ogłoszeniem naboru wniosków o przyznanie pomocy, listę operacji wybranych przez LGD, listy obecności członków Rady LGD podczas głosowania, oświadczenia członków Rady LGD o zachowaniu bezstronności podczas głosowania oraz ewidencję udzielonego w związku z realizowanym naborem doradztwa.

(dowód: akta kontroli str. nr 439-442)

2.4. Kontrola zamieszczania informacji oraz jej systematycznej aktualizacji na stronie internetowej Stowarzyszenia wykazała, że LGD wypełniła obowiązki wynikające z postanowień § 5 ust. 1 pkt 24 umowy ramowej, tj. zamieściła na swojej stronie internetowej m.in. aktualny statut Stowarzyszenia, umowę ramową, zestawienie rzeczowo-finansowe, aktualną listę członków LGD, członków Zarządu, Rady oraz informowała o naborach i jego wynikach.

(dowód: akta kontroli str. 561)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację przez LGD postanowień umowy ramowej w zakresie przeprowadzania postępowań w sprawie wyboru operacji realizujących cele LSR. Przy wyborze operacji przestrzegano procedur, a wybrane do dofinansowania operacje w sposób optymalny te cele realizowały.

3. Efekty rozdysponowania środków przeznaczonych na LEADER

Opis stanu
faktycznego

3.1. Wysokość środków finansowych na wsparcie realizacji operacji w ramach LSR ustalono na 1 575 000 euro, w tym 1 002 172,50 euro ze środków EFRROW, co przy kursie 4 zł/euro stanowiło odpowiednio 6 300 000 zł i 4 008 690 zł. Na wsparcie na wdrażanie projektów współpracy do 2018 r. przewidziano w ramach PROW kwotę 31 500 euro, co przy kursie 4 zł/euro stanowiło kwotę 126 000 zł. Wysokość środków finansowych na wsparcie funkcjonowania LGD ustalono na 371 250 euro, co przy kursie 4 zł/euro stanowiło 1 485 000 zł.

Wyrażony w procentach iloraz kwoty wsparcia kosztów bieżących i aktywizacji, o których mowa w art. 35 ust. 1 lit. d i e rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. oraz kwoty wsparcia wdrażania operacji w ramach LSR, o którym mowa w art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r., przysługujących w ramach LSR, wynosił 23,57% i był zgodny z art. 35 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.³⁴ i z PROW (pkt 8.2.14.3.3.6.).

Zaplanowano udzielenie wsparcia operacji realizowanych w ramach budżetu LSR dotyczących:

- podejmowania działalności gospodarczej - środki w kwocie 1 350 000 zł,
- rozwijania działalności gospodarczej - środki w kwocie 1 500 000 zł,
- wdrażania innowacji w przedsiębiorstwach – środki w kwocie 400 000 zł,
- projektów z zakresu infrastruktury kulturalnej, społecznej, edukacyjnej, rekreacyjno-turystycznej, promocji obszaru – 3 050 000 zł.

Środki finansowe przyznane na wsparcie funkcjonowania LGD zaplanowano na:

- koszty bieżące w kwocie – 1 320 000 zł,
- aktywizacja w kwocie 165 000 zł.

3.2. W okresie objętym kontrolą (według stanu na 31 marca 2018 r.) przeprowadzono 5 naborów. Dostępne w ich ramach środki finansowe na wsparcie realizacji operacji w ramach LSR wynosiły 5 100 000 zł, kwota wsparcia z wniosków wybranych przez Radę LGD – 5 381 200 zł (105,5% dostępnych środków)³⁵, a środki rozdysponowane w zawartych umowach o przyznanie pomocy 2 025 000 zł (39,7%). Kwota wsparcia ogółem, o którą

³⁴ Według art. 35 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r., wsparcie kosztów bieżących i kosztów animowania, o których mowa w ust. 1 lit. d) i e) nie może przekroczyć 25% całkowitych wydatków publicznych poniesionych w ramach LSR

³⁵ W tym kwota wsparcia niemieszczącego się w limicie środków wskazanych w ogłoszeniu wynosiła 419 000 zł.

ubiegali się wnioskodawcy w ramach ww. naborów wynosiła 6 476 800 zł, co stanowiło 127,0% dostępnych środków.

Na 51 złożonych wniosków 40 (83,5%) zostało wybranych do dofinansowania przez Radę LGD na kwotę 5 381 000 zł (w tym 3 wnioski niemieszczące się w limicie środków finansowych wskazanych w ogłoszeniu na kwotę 928 800 zł), z tego na:

- podejmowanie działalności gospodarczej (§ 2 ust. 1 pkt 2. lit. a rozporządzenia w sprawie wsparcia operacji LSR) - 18 wniosków na kwotę 1 620 000 zł, z tego 7 otrzymało wsparcie ZW w wysokości 630 000 zł, 10 wniosków było w trakcie weryfikacji przez ZW³⁶, a jeden został wycofany;
- rozwijanie działalności gospodarczej (§ 2 ust. 1 pkt 2. lit. c rozporządzenia w sprawie wsparcia operacji LSR) - 12 wniosków na kwotę 2 006 000 zł, z tego 2 otrzymało wsparcie w wysokości 256 400 zł, 10 było w trakcie weryfikacji przez ZW;
- budowę lub przebudowę ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej (§ 2 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia w sprawie wsparcia operacji LSR) - 7 wniosków na kwotę 1 695 000 zł – wszyscy wnioskodawcy otrzymali wsparcie we wnioskowanej kwocie;
- zachowanie dziedzictwa lokalnego (§ 2 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie wsparcia operacji LSR) – jeden wniosek na kwotę 60 000 zł – otrzymał wsparcie we wnioskowanej kwocie.

W okresie objętym kontrolą (według stanu na 20 czerwca 2018 r.):

- 17 wnioskodawcom ZW przyznał wsparcie, 22 wnioski były w trakcie weryfikacji, a jeden został wycofany;
- 11 wniosków nie zostało wybranych do dofinansowania przez Radę LGD na łączną kwotę 1 095 600 zł;
- złożono łącznie 4 protesty w ramach 3 naborów, z których 2 zostały uwzględnione. Protesty zostały złożone przez wnioskodawców niebędących: członkami Zarządu, Rady LGD, członkami LGD oraz pracownikami biura LGD, czy ich osobami bliskimi³⁷;
- 12 wniosków złożonych w 4 naborach (nr 1/2017, 2/2017, 3/2017, 4/2017) przez członków i członów władz LGD oraz osobę bliską pracownikowi biura. Wnioskowane wsparcie dla tych osób/podmiotów stanowiło 2 039 800 zł, z tego Rada LGD wybrała do dofinansowania wnioski o wartości 1 740 000 zł (85,3% wnioskowanego wsparcia), w tym:
  - 100,0% wniosków osób wybranych do dofinansowania przez Radę LGD (12 wniosków),
  - 23,5% wniosków ww. osób (12) w stosunku do wszystkich złożonych wniosków (51 liczba),
  - 40,0% wsparcia, o które ubiegali się ww. wnioskodawcy (2 039 800 zł) w stosunku do limitu dostępnych środków finansowych (5 100 000 zł),
  - 32,0% wsparcia we wnioskach ww. osób wybranych przez Radę LGD (1 720 000 zł) w stosunku do kwoty wsparcia, o którą ubiegali się wszyscy wnioskodawcy, których wnioski zostały wybrane przez organ decyzyjny (5 381 200 zł).

(dowód: akta kontroli 443)

LGD ogłaszała nabory wniosków na wsparcie realizacji operacji w ramach LSR zgodnie z harmonogramem planowanych naborów wniosków o udzielenie wsparcia na wdrażanie operacji w ramach LSR, stanowiącym załącznik do umowy ramowej. Terminy naborów były uzgadniane z ZW, który pisemnie je potwierdzał. I tak:

- w 2016 r. nie zaplanowano i nie przeprowadzono żadnego naboru;
- w I półroczu 2017 r. przeprowadzono nabory na wdrażanie operacji związanych z:
  - rozwojem działalności gospodarczej – 3 nabory (3 250 000 zł), z tego na:
  - utworzenie nowego przedsiębiorstwa – jeden nabór (1 350 000 zł),
  - wsparcie prowadzących własną firmę – jeden nabór (1 500 000 zł),
  - innowacje – jeden nabór (400 000 zł).

Wszystkie ww. nabory przeprowadzono w maju 2017 r.

³⁶ W okresie od 1 kwietnia do 20 czerwca ZW udzielił wsparcia dla 3 wnioskodawców na łączną kwotę 270 000 zł.

³⁷ Według danych z deklaracji poufności i bezstronności oraz informacji biura LGD.

- w II półroczu 2017 r. przeprowadzono nabory na wdrażanie operacji związanych z poprawą infrastruktury kulturalnej, społecznej, edukacyjnej, rekreacyjno-turystycznej dla poprawy życia mieszkańców:
- budowa wraz z wyposażeniem miejsc integracji, rekreacji i wypoczynku – jeden nabór (1 790 000 zł),
- ochrona i rewitalizacja zabytków – jeden nabór (60 000 zł)

Kontrola naborów wykazała, że LGD ogłoszenia o naborach wniosków zamieściła na swojej stronie internetowej oraz tablicy ogłoszeń, z zachowaniem terminów, o których mowa w art. 19 ust. 2 i 3 ustawy o RLKS.

(dowód: akta kontroli str. 133-134, 443-445)

3.3. Według stanu na 31 grudnia 2017 r. finansowy postęp w zakresie realizacji celów i przedsięwzięć LSR w odniesieniu do poddziałania 19.2, a rzeczowy postęp w odniesieniu do poddziałania 19.2 i 19.4 oraz realizacja wskaźników obowiązkowych PROW przedstawiały się następująco:

- cel szczegółowy 1 „Wsparcie przedsiębiorców w tworzeniu i utrzymaniu miejsc pracy”:
  - na utworzenie nowego przedsiębiorstwa w latach 2016-2018 przewidziano kwotę 1 350 000 zł (15 operacji) – do 31 grudnia 2017 r. zrealizowano 0;
  - na rozwój istniejącego przedsiębiorstwa w latach 2016-2018 przewidziano kwotę 1 500 000 zł (10 operacji) – do 31 grudnia 2017 r. zrealizowano 0;
  - na wdrożenie innowacji w przedsiębiorstwach w latach 2016-2018 przewidziano kwotę 400 000 zł (2 operacje) – do 31 grudnia 2017 r. zrealizowano 0;
- cel szczegółowy 2 „Poprawa stanu infrastruktury kulturalnej, społecznej, edukacyjnej, rekreacyjno-turystycznej dla poprawy życia mieszkańców” – na budowę lub przebudowę ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej w latach 2016-2018 przewidziano 1 790 000 zł (7 operacji) – do 31 grudnia 2017 r. zrealizowano 0;
- cel szczegółowy 3 „Dbałość o stan środowiska naturalnego i promowanie postaw proekologicznych oraz zachowanie i promocja dziedzictwa kulturowego” – na ochronę lub rewitalizację zabytków lub ich remonty i konserwacje w latach 2016-2018 przewidziano kwotę 60 000 zł (1 operacja) – do 31 grudnia 2017 r. zrealizowano 0.

(dowód: akta kontroli str. 562-564)

3.4. Zgodnie z § 8 ust. 1 umowy ramowej LGD do 31 grudnia 2018 r. powinna:

- osiągnąć co najmniej 40% poziomu każdego ze wskaźników produktu, który został przewidziany do realizacji w LSR w latach 2016-2018;
- wykorzystać co najmniej 60% środków finansowych przeznaczonych na wsparcie realizacji operacji w ramach LSR w latach 2016-2018, a w przypadku, gdy LSR przewiduje finansowanie w ramach PROW, dodatkowo wykorzystać co najmniej 20% środków finansowych przeznaczonych na utworzenie/utrzymanie miejsc pracy. Na koniec 2017 r. wykorzystano 0 zł środków przeznaczonych na wsparcie realizacji operacji w ramach LSR, natomiast na dzień 20 czerwca 2018 r. wykorzystano 2 641 400 zł, tj. 51,8% zaplanowanej kwoty.

Według stanu na koniec 2017 r. LGD nie uzyskała żadnego ze wskaźników produktu. Natomiast na 20 czerwca 2018 r. uzyskała następujące wskaźniki:

- utworzenie nowego przedsiębiorstwa – na zaplanowane 15 operacji na kwotę 1 350 000 zł, zrealizowano 7 na kwotę 630 000 zł, tj. 46,7% (10 wniosków w ocenie);
- rozwój istniejącego przedsiębiorstwa – na zaplanowane 10 operacji na kwotę 1 500 000 zł, zrealizowano 2 na kwotę 256 400 zł, tj. odpowiednio 20% i 17,1% (10 wniosków w ocenie);
- wdrożenie innowacji w przedsiębiorstwach – na zaplanowane 2 operacje na kwotę 400 000 zł, realizowano 0;
- budowa lub przebudowę ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej – zaplanowano 7 operacji na kwotę 1 790 000 zł, zrealizowano 7 operacji na kwotę 1 695 000 zł, tj. odpowiednio 100% i 94,4%;
- - ochrona lub rewitalizacja zabytków lub ich remonty i konserwacje – zaplanowano i zrealizowano jedną operację na kwotę 60 000 zł.

(dowód: akta kontroli str. 25, 33-34, 443-445)

Prezes LGD wyjaśnił, że:

- rozpoczęcie naborów dopiero w 2017 r. było związane z dostosowywaniem dokumentów do zmieniających się wytycznych;
- jedynym zagrożeniem niezrealizowania pierwszego kamienia milowego jest słabe i nieterminowe tempo oceny wniosków przez UMWM oraz ciągle zmieniające się przepisy, wytyczne i interpretacje na temat realizacji PROW;
- LGD jest już po zamknięciu naborów na projekty grantowe, które zostały zrealizowane w zakładanej ilości.

(dowód: akta kontroli str. 559)

3.5. W okresie objętym kontrolą ZW nie dokonywał oceny efektywności realizacji LSR.

(dowód: akta kontroli str. 559)

3.6. W okresie objętym kontrolą ZW przeprowadził w LGD dwie kontrole, tj.:

- 1) 9 lipca 2016 r. – sprawdzenie gotowości LGD do realizacji LSR (m.in. organizacja i wyposażenie biura, prowadzenie strony internetowej i terminowość aktualizacji informacji dotyczących LGD i realizacji LSR) – nieprawidłowości nie stwierdzono;
- 2) 27 listopada 2017 r. – kontrola wykonywania przez LGD zobowiązań określonych w § 5 umowy ramowej. Ustalono m.in., że:
  - wyposażenie biura, warunki pracy oraz przechowywanie dokumentacji związanej z wyborem operacji spełniają postanowienia umowy ramowej,
  - zapewniono bezpieczeństwo przetwarzania danych osobowych,
  - zapewniono bezpłatne świadczenie przez pracowników biura doradztwa w zakresie przygotowania wniosków o przyznanie pomocy,
  - prowadzono działania informacyjne o zasadach przyznawania pomocy na realizację operacji w ramach LSR,
  - terminowo dokonywano oceny zgodności operacji z LSR oraz prawidłowo informowano wnioskodawców o ich wynikach.

Kontrola zarekomendowała:

- weryfikację i zmianę kryterium oceny wniosku w punkcie dotyczącym liczby punktów za bycie członkiem LGD. I tak, za bycie członkiem LGD przez minimum 36 miesięcy były 3 punkty, przez okres minimum 24 miesiące – 2 punkty oraz jeden punkt za bycie przez okres minimum 12 miesięcy. Dokonano zmiany – ustalono, że za członkostwo w LGD przez minimum 12 miesięcy należał jeden punkt.
- rozważenie przeprowadzania szkoleń dla Rady LGD przez własne zasoby kadrowe.

Prezes wyjaśnił, że szkolenia dla członków Rady LGD będą przeprowadzane we własnym zakresie przez pracowników biura LGD.

(dowód: akta kontroli str. 495-516, 560)

3.7. Stowarzyszenie umowę o przyznanie pomocy na wsparcie funkcjonowania LGD zawarło z SMW 21 lipca 2016 r. (umowa o przyznaniu pomocy). Zgodnie z postanowieniami umowy, przyznana pomoc stanowiła 24% kwoty przyznanej na wsparcie realizacji operacji w ramach LSR³⁸, płatną w transzach (termin złożenia ostatniego wniosku o płatność upływa 31 marca 2023 r.). LGD w ramach umowy o przyznanie pomocy otrzymało środki finansowe tytułem wyprzedzającego finansowania w wysokości 540 000 zł, które wpłynęły na wyodrębniony rachunek bankowy wskazany w § 4 ust. 9 umowy o przyznanie pomocy - przeznaczony wyłącznie do obsługi wyprzedzającego finansowania. Planowany pierwotnie termin złożenia wniosku o płatność w kwocie 200 000 zł przypadła na czerwiec 2017 r. Z uwagi na brak wypłat transz pomocy beneficjentom poddziałania 19.2, termin złożenia wniosku (w uzgodnieniu z ZW) przesunięto na czerwiec 2018 r. zmniejszając przewidywaną kwotę pomocy do 145 000 zł.

(dowód: akta kontroli str. 517-537)

LGD spełniała warunki wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy, wskazane w § 13 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 października 2015 r. w sprawie

³⁸ Zgodnie z art. 35 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. wsparcie kosztów bieżących związanych m.in. z wdrażaniem LSR obejmujące koszty operacyjne, koszty personelu, koszty szkoleń, animowania strategii kierowanej przez społeczność w celu ułatwienia wymiany między zainteresowanymi podmiotami nie przekracza 25% całkowitych wydatków publicznych poniesionych w ramach LSR.

szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. W latach 2016-2018 (do 31 maja LGD na działalność bieżącą funkcjonowania biura związaną z obsługą inicjatywy LEADER wydatkowała ogółem 592 200 zł (w 2016 r. – 194,4 tys. zł, w 2017 r. – 289 600 zł i 108 300 zł w 2018 r. (do 31 maja), w tym na:

- wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń – 475 100 zł, tj. 80,2% ogółu poniesionych wydatków (w 2016 r. – 163 100 zł, 2017 r. – 217 600 zł i 94 400 zł w 2018 r.),
- utrzymania biura (czynsz za najem pomieszczeń biurowych, usługi pocztowe, telekomunikacyjne, zakup materiałów) 104 400 zł, tj. 17,6% poniesionych wydatków (odpowiednio 25 700 zł, 66 700 zł i 11 900 zł),
- podróże służbowe 9 400 zł, tj. 1,6% poniesionych wydatków (odpowiednio: 4 600 zł, 4 700 zł oraz jeden tysiąc w 2018 r.),
- wydanie albumu „Smak Ziemi Myślenickiej” 32 999,90 zł³⁹.

(dowód: akta kontroli str. 547)

Obsługę finansowo-księgową oraz kadrowo-płacową prowadziło biuro we własnym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 545)

W okresie objętym kontrolą LGD nie realizowała innych projektów.

(dowód: akta kontroli str. 546)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ustalone
nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie rozdysponowanie środków przeznaczonych na inicjatywę LEADER w ramach PROW. LGD zgodnie z harmonogramem ogłaszała nabory wniosków na wsparcie realizacji operacji w ramach LSR, co może się przyczynić do realizacji celów i wskaźników przewidzianych do osiągnięcia w latach 2016-2018.

Wydatki finansowe ponoszone przez LGD w ramach poddziałania 19.4 mieściły się w katalogu określonym w art. 35 ust. 1 lit. d rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. i przy ich wydatkowaniu na obsługę finansowo-księgową, kadrową, wynajem lokalu na biuro oraz wydanie albumu „Smak Ziemi Myślenickiej” stosowano zasadę gospodarności zawartą w art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴⁰ wnosi o zmianę Regulaminu doradztwa świadczonego przez pracowników biura LGD w ramach poddziałania „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji” PROW poprzez zamieszczenie w nim informacji o sposobie kontaktu osób niepełnosprawnych z pracownikami biura.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Krakowie.

³⁹ Wykonawcę wybrano w drodze zapytania ofertowego. Spośród 6 ofert przesłał on najkorzystniejszą cenowo ofertę.

⁴⁰ Dz. U. z 2017 r. poz. 524 ze zm.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku, i wykorzystania uwagi, w tym o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kraków, dnia 28 czerwca 2018 r.

Kontroler

Jerzy Baranek
Główny specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie

z up.

Marcin Kopeć
Wicedyrektor